

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka“ wychodzi 3 razy tygodniowo
w 5 wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica, III. (Wielkopolska i Śląsk)
wraz z bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik“, „Robotnik“, „Dobra Gospodyni“, „Śmiech“, „Przyjaciel Młodzieży
Gość Świąteczny“ i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnieniem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł.
w Wolnym Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicą wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 30 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów — aol.
w Niemczech 4,00 Rmk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danii 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich,
we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara meryk. — Ogłoszenie drobne z słowo 20 groszy, słowa
tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na sobotę, 14-go marca 1936 r.

W piątą rocznicę zjednoczenia wsi polskiej

Niech pochyla się sztandary ludowe przed „Nieznanym Chłopem“ Bohaterem!

Dzień 15 marca br., to nie lada święto dla milionów chłopów w Polsce, uznających w Stronnictwie Ludowym swą jedyne i reprezentacyjną organizację i reprezentację polityczną. „Młody“ to jeszcze, bo 5-letni dopiero, ale jakżeż doniosły swym znaczeniem jubileusz dokonał w dniu 15 marca 1931 roku zjednoczenia w jeden wielki obóz trzech, przedtem ku zgorszeniu i szkodzi nie tylko wsi, ale państwa, zwalczających się stronnictw ludowych!

W dniu tym zebrani w Warszawie przedstawiciele trzech stronnictw ludowych — jak głosi pamiętna uchwała — a to „Piasta“, „Wyzwolenia“ i „Stronnictwa Chłopskiego“ — stwierdzając, że dobro Rzeczypospolitej i dobro Ludu Polskiego wymaga zamknięcia wszelkich walk w obozie ludowym i skupienia wszystkich sił w obronie demokracji i najżywoźniejszych politycznych i gospodarczych interesów wsi polskiej — postanowili połączyć trzy wymienione stronnictwa w jedno Stronnictwo Ludowe, które odtąd ma być jedyne, niezależną organizacją ludu wiejskiego w Polsce.

Chociaż jednak dopiero 5 lat życia liczy sobie to zjednoczenie, nie jest ono przecież tak młode, bo było tylko ukoronowaniem długoletniej tęsknoty do jedności ruchu ludowego, który wyrębywał sobie przez wszelkie przeszkody drogi do Nowej Polski jeszcze w czasach niewoli — w niektórych dzielnicach już od lat dziesiątek, w innych zaś spiesząc krokiem naddając w pochodzie!

Nie jest ono młodem, bo dojrzało szybko w ogniu najcięższych walk chłopskiej demokracji z wstępnictwem, bo każdy rok jego istnienia — to lata wielkich zmagania, cierpienia i ofiar, lata liczące się jak na wojnie dwukrotnie i trzykrotnie w służbie dla ludu i państwa!

Połączenie stronnictw ludowych w roku 1931 było jedyne godną ludu polskiego odpowiedzią na Brześć i na to co z ludem polskim wyprawiano.

Chłopi zrozumieli, że albo się zjednoczą i skupią w zwarta i karzą armję ludową, zdolną do obrony i walki, albo zapadną na długie lata w głuche mroki ucisku i wyzysku. Chłopi oddawna nawoływali do zgody, do jedności, do zaprzestania bratnich swarów i gorszących walk i zarzucali, że „górze“, że ambicje i uprzedzenia przywódców stoją na przeszkodzie połącze-

niu się chłopów w jeden obóz ludowy.

Niewątpliwie były na tej „górze“ dawnych stronnictw ludowych ośrodki niechęci czy nawet oporu przeciw połączeniu stronnictw. Jedni, zapatrzeni w różnice programowe i odmiennosć dróg w przeszłości, nie wierzyli w trwałość zjednoczenia, — inni obawiali się utopienia długoletniego dorobku w sztucznie może stworzonej jedności. Ale były to jednostki. Prace nad uzgadnianiem różnic programowych oraz nad usunięciem różnych przeszkód są jeszcze w żywej pamięci tych, którym zadanie to przypadło w udziale. Wypadnie i tym sprawom poświęcić osobną uwagę dla użytku historii ruchu ludowego. Tu jednak stwierdzić należy, że nie tylko nacisk „górow“ chłopskich, nie tylko wymowa wypadków i sytuacji, ale także przeważająca i na „górze“ wiara i silna wola zdecydowały i odnio-

sły zwycięstwo nad wątpliwościami czy nawet niechęcią jednostek.

Nie mogę, pisząc o tem, nie wspomnieć świetlanej postaci śp. Andrzeja Średniawskiego, który jeszcze jako prezes klubu „Piasta“ w trzecim Sejmie (1928—1930 r.) podjął inicjatywę stworzenia wspólnej komisji trzech stronnictw ludowych dla porozumienia się i współdziałania w sprawach, które łączą, a nie dzielą, zwłaszcza w sprawach gospodarczych wieś dotychczas. Niestety nie było Mu dane brać udziału w pracach około ostatecznego połączenia stronnictw choć przed swym zgonem jeszcze doczekał się spełnienia swych najgorętszych życzeń.

Pięć lat istnienia zjednoczenia dały zaprawdę tym, którzy nie tylko w jego konieczność, ale i w możliwość jego wierzyli. Prawdy tej nie zachwiały zasze następnie fakty zdrady czy ucieczki z szeregów zjednoczonego obozu ludowego.

Było naturalnem, że tak wielki wstrząs, jakim dla ruchu ludowego było połączenie trzech stronnictw, dotąd się zwalczających, że ten potężny prąd jedności chłopskiej wyrzucił na powierzchnię i poza swe brzegi męty i żywioly, których racją bytu było jatrzenie i stosowanie przewrotnej zasady: dziel i rządź!

Pozbycie się ze swego organizmu tych elementów bez szkody dla całości świadczy o jego zdrowiu, spoiwości i sile, o zdrowiu i sile ruchu ludowego i mas chłopskich.

Im to, tym „szarym“ bezimiennym, niezliczonym żołnierzom armji ludowej zawdzięczać należy, że postawą swą i zgodą na dole połączenia obozu ludowego przyspieszyli, a w najcięższych dlań chwilach zjednoczenie uratowali, a nawet wzmocnili. A uczynili to w okresie niesłychanego wyczerpania wsi, nędzy, udręku i poniewierki, w ogniu ciągłej niemal walki i obrony swego bytu gospodarczego i politycznego, wśród licznych zawodów, a rzadkich triumfów. Okres od 1931 do 1936 r. choć krótki, w historii ruchu ludowego będzie bodaj jedną z najważniejszych jego kart!

Uchwała przedstawicieli trzech stronnictw z 15 marca 1931 roku była tylko formą, treść wlał w nią i życie dał jej „nieznany chłop“, niezachwiany szermierz Polski ludowej, któremu na imię Miljon! On to dokument zjednoczenia przy pieczętował krwią swą serdeczną na polach Łapanowa, Lubli, Dalešzyc, Jadowa, Nockowej, Grabin, Piasków Wielkich i tylu innych terenów martyrologji chłopskiej!

Co więcej — można bez przesady powiedzieć — że ten „Nieznany Chłop“ bohater uratował w Polsce ostatnich lat nie tylko honor chłopski, ale godność człowieka i obywatela, honor demokracji i wolności!

Więc niechże w tę pamiętną rocznicę pochyla się przed Nim sztandary ludowe! Niechaj zbliżające się coroczne święto ludowe stanie się dniem hołdu dla tego „Nieznanego Żołnierza“ sprawy ludowej, Tego, co swą śmiercią dał świadectwo prawdziwe chłopskiej i odpoczywa już w pokoju i Tego, co dalej wśród katuszy i cierpienia niesie na swych barkach największy ciężar dnia i utrwalania ruchu ludowego!

Niechaj władze stronnictwa znajdą odpowiednią, a godną wielkiej ofiary i poświęcenia formę twałego Ich uczczenia!

Nieznanemu Chłopu Bohaterowi Polski Ludowej — cześć!

D. Władysław Kiernik.

Nowy zamach Niemiec na pokój świata

W myśl art. 42, 43 i 44 Traktatu Wersalskiego Niemcom nie wolno było utrzymywać na terenach położonych na lewym brzegu rzeki Ren, jakoteż i w pasie 50-ciu kilometrowym ciągnącym się wzdłuż prawego brzegu tej rzeki, żadnego oddziału wojskowego, a to w tym celu, by Francja i Belgja posiadały pewne gwarancje bezpieczeństwa ze strony Niemiec. Zapewnienie nie utrzymywania w tej strefie zdemilitaryzowanej wojska niemieckiego, przyjęły również na siebie Niemcy i traktatem lokarneńskim dobrowolnie przyjęły.

Tymczasem w sobotę dnia 7-go marca br. niemieckie wojska wkroczyły do zdemilitaryzowanej strefy i zajęły wszystkie miasta położone w dolinie Renu i po lewej stronie Renu. Ogółem do strefy zdemilitaryzowanej wkroczyło 19 bataljonów piechoty wraz z silnymi oddziałami artylerji, lotnictwa i wojsk pomocniczych, Tegoż dnia zaproszeni zostali do ministerstwa spraw zagranicznych Rzeszy ambasadorzy czyli przedstawiciele Włoch, Francji, Anglii i Belgji, którym minister spraw zagranicznych Niemiec von Neurath wręczył noty z oświadczeniem, że Niemcy wypowiadają traktat lokarneński. W nocy tej rząd niemiecki proponuje jednocześnie — wszczęcie nowych rokowań celem

zawarcia nowego układu. Rząd niemiecki proponuje nawet powrót Niemiec do Ligi Narodów, ale pod pewnymi warunkami.

Tegoż dnia, kiedy wojska niemieckie zajmowały Nadrenję, ambasadorowie niemieccy w Warszawie, Paryżu, Londynie, Rzymie, Brukseli i Pradze wręczyli rządóm państw zawiadomienia o postanowieniach Niemiec.

Rzecz oczywista, że ten nowy niesłychany akt bezprawia niemieckiego, łamiący traktaty dobrowolnie na siebie wzięte przez Niemcy, poruszył opinię całego świata. No bo i rzeczywistość to bezprawie niemieckie jest aktem mającym wywołać nową wielką wojnę światową.

Francja wobec postanowień niem.

W niedzielę dnia 8 bm. odbyło się posiedzenie francuskiej rady ministrów, na którym to posiedzeniu rząd francuski zdecydował nie brać pod uwagę propozycji zawartych w memorandum niemieckim z ubiegłej soboty. Francja nie może wchodzić w żadne rokowania, a tem mniej zawierać żadnego układu z rządem niemieckim, który po wielokrotnem naru-

(Ciąg dalszy na stronie 2-iej).

(Ciąg dalszy ze strony 1-ej)
szeniu podstawowych artykułów traktatu wersalskiego nie zawahał się pogwałcić dobrowolnie zawartych traktatów w Locarno.

Zaraz w sobotę po zajęciu Nadrenji przez wojska niemieckie, wojska francuskie zaczęły się posuwać w kierunku granicy niemieckiej na linie fortyfikacyjne.

Anglja o decyzji Niemiec

W poniedziałek odbyło się nadzwyczajne posiedzenie angielskiej Izby Gmin (sejmu) na którym minister spraw zagranicznych Anglii Eden złożył oświadczenie odnośnie sobotniego kroku Niemiec. Min. Eden oświadczył, że według jego zdania sobotnia decyzja rządu Rzeszy nie zawiera groźby aktów nieprzyjacielskich (?), a dąży do za-

warcia paktów nieagresji z Francją i Belgją. Gdyby jednak w okresie rozpatrywania nowej sytuacji, Francja lub Belgja zostały zaatakowane przez Niemcy, to Anglja uważałaby udzielenie przewidzianej w układach pomoc napastowanemu przez Niemcy Francji i Belgji za punkt honorowy.

Premjer Sarraut do narodu

Premjer rządu francuskiego Sarraut, w poniedziałek, dn. 9 marca br. w godzinach popołudniowych wygłosił przez radio orędzie do narodu francuskiego.

Stwierdza ono niezwykłą wagę sytuacji i w sposób kateryczny odrzuca tłumaczenia, któremi uzasadnił rząd Rzeszy wypowiedzenie paktu lokarneńskiego i obsadzenie Nadrenji.

Następnie premjer Sarraut odpowiedział na oświadczenia kanclerza Hitlera, jakoby propozycje pokojowe czynione pod adresem Francji, były stale przez nią odrzucane. Na dowód tego premjer przytacza szereg faktów, stwierdzających nieprawdziwość twierdzeń Hitlera.

Ambasador Francji w Berlinie Poncelet zwrócił się mianowicie w tych dniach do Hitlera z prośbą o przedstawienie warunków obustronnej umowy, na co otrzymał zapewnienie, że warunki te będą mu zakomunikowane w ciągu kilku dni. Równocześnie kanclerz Rzeszy prosił o zachowanie rozmowy w tajemnicy. Istotnie — stwierdza dalej premjer Sarraut — ambas. Francji w ciągu kilku dni otrzymał odpowiedź pod postacią aktu sobotniego, łamiącego pakt i stwarzającego groźną sytuację nad granicą.

Co do propozycji zawartych w memorandum Hitlera, premjer Sarraut kwestjonuje ich dobrą wolę chociażby z tego względu, że nie nie uzasadniał pośpiechu z jakim Niemcy wypowiedziały pakt lokarneński i obsadzili zdemilitaryzowaną strefę.

Mówiąc o reakcji Francji na posunięcie Rzeszy, premjer Sarraut stwierdza, iż Francja uczyni wszystko, ażeby utrzymać w mocy gwarancje bezpieczeństwa swych granic i nie zamierza pozostawić Strasburga pod ostrzałem

armat niemieckich. W zakończeniu swego przemówienia premjer Sarraut apeluje do solidarności narodu francuskiego, który w chwilach ciężkich zdobywa się zawsze na jednolitość.

Konferencja czterech w Paryżu

We wtorek 10 bm. odbyła się w Paryżu konferencja przedstawicieli czterech państw, które zawarły w 1925 r. z Niemcami pakt w Locarno, a mianowicie przedstawiciele Francji, Anglii, Włoch i Belgji. W konferencji tej uczestniczyli: minister spraw zagranicznych Anglii Eden, min. spraw zagr. Francji Flandin, premjer rządu belgijskiego Van Zeland i ambasador włoski w Paryżu Cerutti.

Po całodziennych obradach dalszy ciąg konferencji postanowiono odbyć w czwartek w Londynie.

Komunikaty Nacz. Sekretariatu S. L.

I) Sekretariat Naczelnego S. L. zawiadamia wszystkie ognia organizacyjne Stronnictwa Ludowego, że obecnie za druki deklaracji członkowskich S. L. pobierać będzie po 2 grosze za sztukę, czyli zwrot rzeczywistych kosztów wykonania. Zamawiając deklarację — trzeba nadesłać należną sumę pieniędzy.

II) Sekretariat Naczelnego przypomina, że terminy Zjazdów Powiatowych Statutowych S. L. powinny być przysłane do Naczelnego Sekretariatu tak, by Sekretar-

jat otrzymał je na dwa tygodnie przed Zjazdem. Zawiadomienie takie musi być podpisane przez Prezesa Powiatowego S. L. i opatrzone pieczęcią Zarządu Powiatowego.

III) Już wielki czas do ostatecznego zaopatrzenia członków S. L. w nowe legitymacje członkowskie na 1936 rok. Wszystkie ognia organizacyjne Stronnictwa powinny dołożyć starań, aby wszyscy członkowie na ich terenie mieli wymienione legitymacje na rok 1936.

Zawieszenie broni w Abisynji?

Z Asmary donoszą: — W związku z wyrażoną przez rząd włoski pozytywną odpowiedzią na propozycje pokojowe Ligi Narodów, głównodowodzący wojskami włoskimi w Afryce Wschodniej marszałek Badoglio wydał rozkaz wstrzymujący wszelkie działania wojenne na froncie północnym i południowym. Rozkaz ten obowiązywać będzie przez cały okres rokowań pokojowych. W międzyczasie na poszczególnych odcinkach frontu przeprowadzone będą jedynie prace przygotowawcze. Rozkaz marszałka Badoglio przesłany został drogą radiową do dowódców poszczególnych korpusów armji oraz do komendantów wysuniętych posterunków włoskich.

Z Asmary donoszą, że rozkaz w sprawie wstrzymania działań wojennych zakomunikowany został poszczególnym oddziałom włoskim. Rozkaz ten przewiduje jednak możliwość czysto taktycznych przesunięć wojsk włoskich.

Nota abisyńska do Ligi Narodów

Przedstawiciel Abisynji w Lidze Narodów złożył w generalnym sekretariacie notę swego rządu, wyrażającą gotowość wszczęcia rokowań pokojowych w ramach Ligi Narodów. Jednocześnie przedstawiciel Abisynji oświadczył, iż w razie potrzeby służyć może komitetowi 13-tu dalszymi wyjaśnieniami, co do warunków rządu abisyńskiego.

Mimo wyrażenia przez rząd włoski zgody na apel pokojowy

komitetu 13-tu, wysyłka wojsk włoskich do Afryki Wschodniej odbywa się w dalszym ciągu. Z Neapolu wypłynęły statki „Piemonte” i „Atlante” z 3.500 żołnierzami.

Śmierć rasa Malugetty

W Addis Abebie zmarł w podeszłym wieku ras Malugetta, abisyński minister wojny.

Przed trybunałem cesarskim odbył się proces kilku dowódców z armji rasa Desty, którzy nie spełnili należycie swych obowiązków podczas odwrotu tej armji.

Jeden z oskarżonych, Fitaurari Addema, skazany został na karę śmierci.

Nadzwyczajne posiedzenie Rady Ligi Narodów

Do sekretariatu Ligi Narodów wpłynęły skargi Francji i Belgji przeciwko złamaniu przez Niemcy traktatów wersalskiego i lokarneńskiego. Przewodniczący Rady Ligi Narodów — zwołał posiedzenie Rady Ligi na piątek 13 bm. Na posiedzenie to zaproszony został i przedstawiciel Niemiec.

Strajk studentów warszawskich

Na wyższych zakładach naukowych w Warszawie wybuchł strajk studentów przeciwko nadmiernym opłatom. Około pięciu tysięcy studentów z rozmaitych wyższych uczelni warszawskich zgromadziło się w gmachu politechniki, postanawiając w ciągu 3 dni i 3 nocy nie opuszczać murów politechniki. Wobec tego oryginalnego protestu, rektor politechniki zawiesił w uczelni tej wykłady.

Już 125 tysięcy robotników strajkuje w Łodzi

Strajk włokienniczy w Łodzi i okręgu łódzkim coraz to bardziej przybiera na sile; w obecnej chwili strajkuje w Łodzi około 125 tysięcy robotników. W obecnej chwili toczą się rokowania między przedstawicielami robotników i głównym inspektorem pracy inż. Klottem.

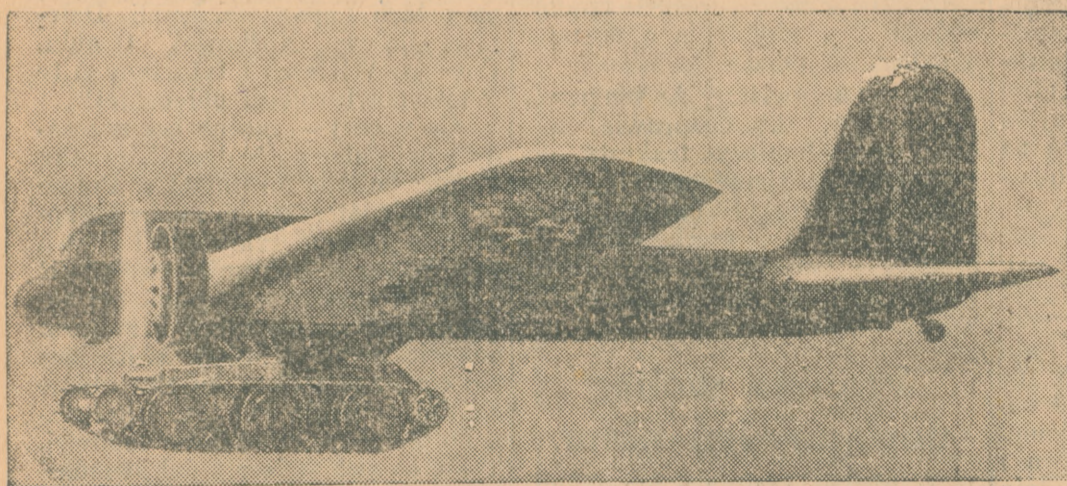
Krwawe rozruchy w Radomsku

W dniu 9 marca br. w Przytyku, pow. radomskiego, w godzinach popołudniowych, na tle akcji antyżydowskiej doszło na przedmieściu Zachęta do ostrego starcia między ludnością chrześcijańską a żydowską, w wyniku czego został zabity jeden chrześcijanin i jeden żyd. Ponadto odniosło rany kilka osób spośród ludności chrześcijańskiej i żydowskiej.

Tragedia narzeczonych

— Stanisław Pawłowski z Małych Radowisk powiatu wąbrzeskiego oraz 17-letnia córka zamożnego gospodarza z Pływaczowa Kazimiera Rozwadowska, wbrew odmowie rodziców postanowili się pobrać, gdy jednak Rozwadowscy kategorycznie nie zgodzili się na ślub, postanowili odebrać sobie życie.

Pawłowski wystrzałem z rewolweru zastrzelił swoją narzeczoną, poczem sam odebrał sobie życie wystrzałem w serce.

Latający czoląg.
Amerykański samolot woj-
skowy z doczepionym
czołgiem.

Propaganda hitlerowska na graniczu Górnego Śląska

Jak donoszą dzienniki czeskie, pod koniec ubiegłego miesiąca celnicy czescy nad granicą polską koło Rogowa — Czernicy zatrzymali samochód niemiecki zdążający od strony Niemiec

do Polski. Samochód został poddany gruntownej rewizji. Pod poduszkami siedzenia w tezkach znaleziono banknoty polskie, niemieckie i inną walutę na sumę 100 tysięcy marek. Pod spodem samochodu znaleziono przywiązaną do podwozia skrzynkę zawierającą 40 tys. zł. Ponadto w wozie pod wozem znaleziono ukryte znaczne

ilości ulotek i broszur, pochodzących z centrali propagandy hitlerowskiej.

Pieniądże i broszury skonfiskowano. Szofera i pasażera aresztowano. Pisma czeskie omawiające wspomniany fakt, podają, że transport pieniędzy i broszur przeznaczony był na zasilenie mniejszości niemieckiej na terenie woj. śląskiego.

O amnestję dla Wincentego Witosa Duże zjazdy Stronnictwa Ludowego

Na zebraniu Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Warszawskiej zgłosili studenci-ludowy wniosek treści następującej: „Zebrani stwierdzają, że w chwili obecnej, gdy państwo polskie przeżywa głębokie przemiany wewnętrzne, polityczne i gospodarcze, a sytuacja międzynarodowa grozi każdej chwili wybuchem zawieruchy wojennej, groźnej dla państwa polskiego, obowiązkiem naszym jest dążyć do połączenia wszystkich sił tych, dla których dobro Narodu jest najwyższym prawem.

Jednym z pierwszych aktów zgo dy winno być przywrócenie możliwości pracy politycznej w kraju prezesowi Rządu Obrony Nar. w czasie najazdu bolszewików, kawalerowi najwyższych odznaczeń polskich — Wincentemu Witosowi. Wobec powyższego zwracamy się z apelem do P. Prezydenta i odpowiedzialnych czynników rządowych o amnestjonowanie Win. Witosa.”

Wniosek ten został uchylony przez kuratora zebrania.

Niemieckie „warunki“

Na ostatnim posiedzeniu Reichstagu (parlamentu) niemieckiego, kanclerz Hitler wygłosił przemówienie, w którym występował przeciwko Traktatowi Wersalskiemu, który, jak mówił, „był początkiem drogi narodu niemieckiego, prowadzącej w najboleśniejsze dla niego czasy”. W dalszym ciągu Hitler wyparł się jakoby Niemcy były winne wybuchowi wojny światowej, wreszcie oświadczył, że nadszedł czas, by „ustanowić nowy porządek świata, wszelkie przykazania mieszczą się właśnie w książce Hitlera „Mein Kampf“.

Po przemówieniu tem Hitler odczytał następnie warunki jakie stawiają Niemcy:

1) Niemcy okazują gotowość przystąpienia do rokowań z Francją i Belgją nad utworzeniem wspólnej strefy zdemilitaryzowanej po obu stronach granicy.

2) Dla zapewnienia nienaruszalności tej granicy Niemcy proponują zawarcie między sobą, Francją i Belgją paktu nieagresji na przeciąg lat 25.

3) Niemcy zapraszają Anglię i Włochy na gwarantów tego paktu.

4) Niemcy zapraszają Holandję do współdziałania w tym pakcie.

5) Dla dalszego wzmocnienia porozumienia Niemcy gotowe są zawrzeć z państwami zachodnimi pakt lotniczy.

6) Niemcy powtarzają swoją propozycję zawarcia z państwami wschodnimi, przede wszystkim z Litwą paktu nieagresji na wzór paktu niemiecko-polskiego.

7) Po osiągnięciu przez Niemcy pełnej suwerenności mogą one

obecnie wstąpić z powrotem do Ligi Narodów.

Dla dania możliwości narodowi wypowiedzenia się w sprawie polityki, prowadzonej przez Hitlera i jego ostatnich posunięć, zostaje rozwiązany Reichstag, a wybory zostają naznaczone na 29 marca.

Proces sanacyjnego posła

Na wokandzie warszawskiego sądu okręgowego znajdzie się za kilka tygodni, tj. około 20 kwietnia br. sensacyjna sprawa b. posła sanacyjnego Idzikowskiego, oskarżonego o łapownictwo, wykorzystywanie swego mandatu poselskiego dla różnego rodzaju interwencji, wyrabianie posad itd.

Idzikowski został zwolniony z więzienia za kaucją w wysokości 10 tysięcy złotych i po opuszczeniu murów więziennych wyjechał do swego majątku ziemskiego w okolicy Łomży.

Przed kilku laty Idzikowski był sekretarzem, zatrudnionym w cechu cukierników, gdzie zajmował się stemplowaniem cenników różnych cukierni. Następnie dzięki rozmaitym macherstwom, został czołowym działaczem rzemieślniczym, a wreszcie dorwał się do mandatu poselskiego, naturalnie w klubie sanacyjnym.

Kiedy stał się posłem, zaczął wykorzystywać swoje starowisko i wpływy, pobierając na prawo i na lewo łapówki. Na tej drodze dorobił się wielkiego nawet majątku.

Obecnie przebywa w majątku pod Łomżą, który zakupił sobie za kradzione i z łapówek uzyskane pieniądze.

W miesiącu marcu odbyło się szereg dużych zjazdów Stronnictwa na terenie woj. centralnych. Zjazdy w Łowiczu i Radomiu zgromadziły około 2.000 uczestników. Zjazdy delegatów w Suwałkach, Warszawie, Puławach, Opolu, Białymstoku — po kilka-

set uczestników. Referowali na zjazdach: prezes N.K.W. — Rataj, sekretarz naczelny — Grudziński, b. poseł Pasicki, b. poseł Miłkołajczyk oraz członkowie Rady Naczelnej, jak mec. Kuncewicz, mec. Drabich.

Splonęło 9 hydroplanów japońskich

Na lotnisku wojskowym w Seul na Koresji (Japonja) wybuchł wielki pożar, którego pastwą padł jeden z hangarów. W płomieniach zginęło 9 hydroplanów wojskowych oraz 2 samoloty komunikacyjne 19-osobowe.

Straty oceniają na przeszło milion yenów.

Zniszczone hydroplany należą do eskadry, która odbyła ostatnio lot Korea—Japonja i z powrotem.

Komuniści hiszpańscy podpalają kościoły

W starym mieście uniwersyteckim Alcala de Kenares w Hiszpanji, lewicowe żywioły radykalne

podpaliły dwa kościoły. Ogień bowiem zniszczył wiele cennych obrazów. Straty są znaczne.

Wielki wybuch w fabryce motorów

W fabryce motorów samochodowych i samolotowych w Medjolanie wydarzyła się groźna eksplozja. Eksplozja wydarzyła się w oddziale wielkich pieców, gdzie przetapia się metal. Cały budynek legł w gruzach. Ogłuszającą detonację słyszano w promieniu 15 kilometrów.

Przyczyna katastrofy nie jest znana. Z gruzów fabryki wydobyto dotychczas zwłoki 15 robotników. Ilu robotników zginęło w katastrofie dotychczas jeszcze nie wiadomo.

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 11-go marca 1936 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Lwów	Bydgoszcz
Pszonics	21,00—21,50	19,00—19,25	18,00—18,25	19,25—19,50
Zyto	12,50—12,75	12,50—12,75	11,75—12,00	13,00—13,25
Jęczmień	14,25—14,50	14,25—14,50	13,00—13,25	14,50—14,75
Jęczmień brow.	14,50—14,75	14,75—15,25	15,00—15,75	15,00—15,75
Owies	14,00—14,25	14,25—14,50	14,25—14,75	14,75—15,75
Mąka pszen. 65%	29,00—30,00	28,00—28,50	35,00—37,00	—
Mąka żytnia 65%	19,20—20,00	17,75—18,25	19,50—19,75	16,50—17,50
Otręby pszenne	11,25—11,75	10,25—11,25	9,50—10,25	11,50—12,00
Otręby żytnie	9,25—9,75	9,75—10,25	8,50—8,75	10,00—10,50
Rzepak	39,50—40,50	38,00—39,00	—	37,00—39,00
Groch polny	18,00—19,00	—	—	21,00—22,00
Kuchy rzepak.	14,50—15,00	14,25—14,75	—	14,50—15,00
Kuchy lniane	16,75—17,25	17,00—17,25	—	17,50—18,00
Ziemniaki jad.	—	3,75—4,50	—	4,00—4,50
Gryka	—	—	—	—
Słoma luźna	—	2,50—2,75	—	—
Słoma prasow.	—	3,00—3,25	—	—
Siano luźne	—	5,75—6,25	—	—
Siano prasow.	—	6,25—6,75	—	—

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 36,67; Praga 29,96; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 11,34
Wartość dolara.: 5,26 — Wartość gramu złota: 5,92

RENE JOANNE.

31) Adaptacja Katola Forda.

— Moi drodzy — wykrzyknął radca na samym wstępie — nie chcę się chwalić, ale było mi piekielnie trudno uzyskać te informacje. Ten wasz frachtowiec „Frida“ musi być jakimś podłym pudłem ostatniego gatunku, bo nie znają go ani w Lloydzie, ani gdzie indziej. Dzwoniłem bezskutecznie

cc najmniej ze dwanaście razy na różne strony aż wreszcie postanowiłem zwrócić się do Urzędu celnego, gdzie mam dobrego znajomego. I tam właśnie miałem szczęście. Dowiedziałem się kilku szczegółów, niewiele co prawda, ale zawsze... Otóż sprawa tak się przedstawia: „Frida“ jest starym frachtowcem o pojemności 1.500 tonn, którego szybkość nie może w żadnym wypadku przekroczyć dziesięciu węzłów. Parowiec ten nie należy do żadnego znanego przedsiębiorstwa i stanowi własność kapitana.

Tenże kapitan jest człowiekiem dziwnym i ponurym. Swoją załogę rekrutuje w zakątkach, najmniej godnych polecenia w całym Hamburgu. Podobno nie utrzymuje stosunków z żadnymi oficerami marynarki... i posadzając go, zresztą narazie bez najmniejszych po-

wodów, że trudni się potrosze przemytnictwem..

Stani nie mógł opanować drżenia radości. Słowa Nowickiego mniej więcej odpowiadały jego nadziejom. Nie pokazał jednak tego po sobie i zapytał dość obojętnym głosem:

— A czy przypadkiem znacie nazwisko tego kapitana?

— Naturalnie... Niejaki Hermann Iwanow..

— Hermann Iwanow?... Co za dziwne połączenie typowo niemieckiego imienia z typowo rosyjskim nazwiskiem.

— Mówią, że to jest właśnie były oficer carskiej marynarki! Naturalizował się w Niemczech w 1925 roku..

Zadowolenie lotnika rosło z każdym zdaniem rady Nowickiego. Stani w myśli sprawdzał wszystkie ogniwa tego tajemniczego łańcucha, z którego zrekonstruowanie było jego celem.

Z lekkim drżeniem zapytał znowu:

— A co z ładunkiem?

— Kapitan Iwanow, a raczej Hermann, gdyż woli, gdy go tak nazywają, opuścił Gdańsk przed

dwunastoma dniami. Udawał się podobno — tak przynajmniej sam twierdził — do Szwecji z ładunkiem perfumerji..

Na twarzy Hyczewskiego odmalowało się tak głębokie rozczarowanie, że poczciwy Nowicki pospieszył dodać na pocieszenie:

— Moi drodzy, z takim kapitanem nigdy właściwie niewiadomo, czy ładunek, podany oficjalnie do wiadomości, ma coś wspólnego z towarem, znajdującym się pod pokładem! Taki stary wróbel, jak Hermann, ma zawsze jakieś tajemnicze konszachty z celnikami... Zresztą w dzisiejszych czasach perfumerja jest doskonałym artykułem przemytu..

— No dobrze, ale czy ten Hermann przewozi perfumy na własny rachunek i ryzyko?

— O nie, to byłoby zupełnie sprzeczne ze zwyczajami kabożażu! Ładunek powierzyła mu — w każdym razie na papierze — pewna nowa fabryka, która wyrabia perfumy i mydła ostatnich gatunków.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Imponujące zgromadzenie ludowe w Pleszewie

Ze ruch ludowy stał się tak potężną siłą, której nie da się dziś takimi czy innymi sztuczkami i sposobami osłabić, świadczą te bardzo liczne masowe zgromadzenia chłopskie, odbywające się we wszystkich dzielnicach kraju, na których nie żale i narzekania, a gromkie i odważne żądania słyhać. Zgromadzenia te świadczą, że okres zaleźnienia i rozproszkowania mas chłopskich przeszedł bezpowrotnie, że masy te doskonale rozumieją, że tkwią w nich moce, które są siłą, przed którą musi ustąpić wszystko.

Takie imponujące zgromadzenie chłopskie odbyło się w poniedziałek, dnia 9 marca br. w Pleszewie woj. poznańskiego. Na wielkiej sali „Bursy” zebrało się około 1000 osób z okolicznych miejscowości, by dać świadectwo, że ruch ludowy w Pleszewskim jest tak samo silny jak i wszędzie indziej.

Cheąc nie dopuścić do tego, by zjazd wypadł tak imponująco, zdrajca ludowy b. poseł Jędrzejak, który za zdradę dostał łyżkę barszczu i piastuje urząd wójtowski, zwołał na ten sam dzień i te same godziny zebranie soltysów swojego wójtostwa. Nie pomogło to nic, to też z ciekawości i sam on przyszedł do „Bursy”, by posłuchać co lud o zdrajca mówi. Przysłuchiwał się jednak tylko z boku, bo wiedział, że niebezpiecznie jest włączyć między tych, którzy za zdrady umieją odpowiednio „poczęstować”. Z boku więc tylko w gronie kilku sobie podobnych, pomrukiwał, nie śmiać nikomu w oczy spojrzeć.

Zgromadzenie zagał mag. Banaczyk, przewodniczył prezes pow. Stron. Lud. p. Wdowczyk, zaś za stołem prezydjalnym zasiadli pp. Góralczyk i Szczepański. Obszerny referat polityczno-gospodarczy wygłosił p. mag. Banaczyk, wykazując przykładowo, dokąd to wieloletnie rządy pułkownikowsko-sanacyjne zaprowadziły Polskę.

Następnie red. „Gazety Grudziądzkiej” Głódkowski złożył zjazdowi życzenia i pozdrowienia od ruchu ludowego na Pomorzu oraz od Gazety Grudziądzkiej. Nawijając do ostatniej awantury niemieckiej w Nadrenji red. Głódkowski omówił nasze położenie międzynarodowe, wykazując, że w takich groźnych czasach mocarstwo Polskę musi być budowana nie na odsuwaniu ludu od praw, nie na wypychaniu tego ludu w pańszczyzce, a na kultywowaniu tych wielkich wartości patriotyzmu, umiłowania Ojczyzny, jakie masy ludowe noszą w swych sercach. Bo lud polski zawsze dawał dowody tego, że tylko on w groźnych chwilach Polskę ratuje i uratować jest w stanie.

Następnie p. red. Siudak wygłosił referat organizacyjny, dowodząc, że nie wolno nam zaprzepaścić tego zwycięstwa, jakie odnieśliśmy w wyborach w dniu 8 września ub. roku, bo chwila, kiedy na lud spadną wielkie obowiązki i kiedy lud ten wyjdzie z okresu niedoli i udrek — idzie, że jest bliska już. Nadejściu tej chwili nie zdołają przeszkodzić ani „sztuczki” klikli sanacyjno-pułkownikowskiej, ani zdrady tych ludzi, dla których łyżka barszczu, lub urząd wójtowski są droższe. Ruch ludowy — mówił red. Siudak — to prąd tak silny, który wszystko ze swej drogi usunie i doczeka się, tej chwili, gdy witać będzie swego Wodza, powracającego w gronie innych emigrantów do kraju.

Omówieniem i informacjami dotyczącymi spraw ściśle organizacyjnych zakończył swe przemówienie red. Siudak.

W dalszym ciągu zgromadzenia przemawiało w dyskusji kilku mówców z sali, a m. in. pp. Jędrasiak, Handel Piotr, Kubasik Wojciech, Jasiński Paweł, Szczepański i Świeżawski Feliks — działacz młodzieżowy. Wyrwał się również jak „Filip z konopi” i niejaki Kazimierzczak, człowiek otumaniony przez endecję. Zaczął coś pleść, a że nie można powiedzieć, by był tegim w głowie, więc klepał jak Piekarski na mękach. Do stał też należyta odprawa i od p. mag. Banaczyka i od red. Siudaka, tak, że czempredziej się skrył.

Po odczytaniu rezolucyj, które sala przyjęła jednogłośnie, a które poniżej podajemy, po wzniesieniu okrzyku na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i na cześć prezesa Stron. Ludowego Witosa, przewodniczący zgromadzenie zamknął.

REZOLUCJE.

Zebrani na zgromadzeniu Stronictwa Ludowego w Pleszewie w dniu 9 marca br. w liczbie około 1000 osób domagają się:

1) Przywrócenia opłacalności w rolnictwie i obniżeniu świadczeń publicznych;

2) umożliwienia stworzenia własnych warsztatów pracy dla bezrobotnej młodzieży wiejskiej;

3) zebrani piętnują z oburzeniem akty gwałtu i łamania traktatów pokojowych przez Niemcy, jakoteż i zaboryce zapędy ministrów hitlerowskich na nasze ziemie zachodnie. Z tych względów zebrani domagają się wyjaśnienia odnośnie polskiej polityki zagranicznej w odniesieniu do Niemiec, oraz nawiązania stosunków przyjaznych z narodami słowiańskimi z Czechosłowacją na czele, oraz z Francją naszą naturalną sojuszniczką;

4) Zebrani domagają się rozwiązania

dotychczasowych ciał samorządowych, sejmu i senatu, zmiany systemów wyborczych, gdyż obecnych posłów nie uważają za swych reprezentantów;

5) Od Redakcji: Ze względu na osobę p. cenzora rezolucyj dotyczących emigrantów politycznych, podać nie możemy.

6) Zebrani domagają się utworzenia rządu zaufania narodowego.

W Hiszpanji płoną kościoły

W szeregu miast Hiszpanji doszło wczoraj do poważnych zaburzeń. W Jerez do los Caballeros w czasie manifestacji, zorganizowanej przez skrajną lewicę, dokonano napadu na mieszkanie przywódcy partii radykalnej i na szkołę. Gwardia obywatelska interwenjowała, przyczem kilku manifestantów odniosło rany. Aresztowano parę osób.

W Sewilli, według opowiadania uciekinierów, podpalono 9 kościołów i kilka klasztorów. Gubernator wyraził podobno zgodę na przekazanie władzy wojsku ze względu na niedostateczność sił potrzebnych dla utrzymania ładu.

*

Skąd pochodzą góry na Księżycu

Chociaż księżyc jest naszym sąsiadem najbliższym, bynajmniej jednak nie wszystko wiemy o tym srebrnym naszym towarzyszku. Posiadamy co prawda już dokładne mapy jego powierzchni, określiliśmy dokładnie wysokość gór na księżycu dzięki pomiaram długości cienia, jak i rzucania, ale nie wiemy jeszcze, jakie jest pochodzenie kraterów, które dają ów charak-

terystyczny obraz powierzchni księżyca.

Stara teoria mówi, że są to kratery dawno wygasłych wulkanów, ale nowe badania doprowadziły do zupełnie odmiennych wniosków. Przedewszystkiem zastanawiające jest to, że krater znajduje się w tych wzniesieniach zawsze znacznie poniżej poziomu szczytu góry, tak, że otoczony jest on wysokim murem. Wulkany, które znamy na ziemi, mają wyraźną formę stożkową i kratery ich znajdują się zawsze powyżej poziomu ziemi, która je otacza. Poza tem góry księżycowe mają bardzo znaczną wysokość, która stawia pod znakiem zapytania ich wulkaniczne pochodzenie.

Temi argumentami obalają uczeni dawną teorię, wulkanową, a jednocześnie wysuwają nowe hipotezy. Najbardziej prawdopodobną z nich jest teoria, która przypisuje powstawanie tych gór uderzeniom meteorów. Teoria ta została potwierdzona licznymi doświadczeniami.

Próbowano naprzykład strzelać z rewolweru do grubej płyty ołowianej. Znaki, jakie zostawiała kula na ołowiu miały niezwykle podobny kształt do owych kół, które widzimy na księżycu. Inne doświadczenie polegało na rzucaniu do naczynia, napełnionego półpłynnym błotem, kulek stalowych. Znow powstały górki i kratery jota w jotę takie, jak na księżycu. Coprawda ziemia księżycza jest i była substancją niezwykle twardą, nie do porównania z błotem, ale pamiętać należy, że siła uderzenia olbrzymiego meteoru o skorupę księżyca jest tak olbrzymia, że trudno możemy ją sobie wyobrazić, gdyż zarówno ciężar właściwy księżyca, który się przeciwstawia uderzeniu, jest znacznie mniejszy, a brak atmosfery nie zmniejsza szybkości pocisku meteorowego.

Dlaczego jednak ziemia, która przez cień także była bombardowana przez potężne meteory, w czasach, gdy tworzył się system słoneczny, nie jest tak podziurawiona jak powierzchnia księżyca? Przypuszczalnie przypisać to należy erozyjnej pracy wody, która po woli zmyła wyniosłości powstałe przy zderzeniu z ciałami niebieskimi.

Lawina zabiła kilkadziesiąt osób

W ubiegłym tygodniu lawina zasyłała grupę oficerów brytyjskich, którzy urządzili wycieczkę narciarską w zachodniej części Kaszmiru w Indjach. Kilku oficerów straciło życie.

Na drugi dzień na tem samym terytorjum spadła nowa lawina, powodując śmierć 25 ludzi. Katastrofa wydarzyła się w pobliżu wsi Titalwal. Dotychczas zdołano wydobyć zwłoki tylko 18 ludzi.

Śladem Drzymały

Był chłop — nazywał się Drzymała — przetrwał wszystkie represje — kawału gruntu z rąk nie wypuszczał. Tak było za czasów niewoli... Są miliony głodnych ziem — miliony rąk czekających na swój zagon — a dobra w obce przechodzą ręce, ręce tych, którzy Drzymałom wyrwać chcieli ziemię ojczystą. Tak jest teraz... gdy wolność... i — radosna twórczość.

Gdzie to — na wschodzie? Niestety — tu w kolebce Drzymałów — na zachodniej rubieży.

Dobra Grodzkie obejmujące 18 tysięcy morgów roli i lasu, wartości 3 miliony złotych, dostały się w obce ręce. 50 procent udziałów ma żydowski bankier z Berlina Nussbaum, 30 procent udziałów żydowska firma z Holandji, której imieniem występuje żyd Steiner z Berlina, pozostałych 20 procent należy do obszarnika Jana Sikorskiego!!!

Straszna śmierć 2 chłopców w jeziorze

W ub. sobotę na jeziorze niedaleko Podgórza, w pow. grudziądzkim wydarzył się tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą śmierć dwóch chłopców.

Przebywający w gościnie u rolnika Jana Rymackiego, dwaj chłopcy; 12-letni Bronisław Malinowski (Narutowicza 27) i 7-letni Alojzy Rymarski z Grudziądza wybrali się na ślizgawkę na pobliskie jezioro.

Chłopcy weszli na lód poczęli się ślizgać.

Na budowę kolejki linowej na Kasprowy Wierch na uczty, bankiety, pomniki, wycieczki patriotyczne pieniądze są — na objęcie dóbr i rozparcelowanie ich pomiędzy chłopów, pieniędzy niema.

*

Wiadomości bieżące

Sobota, 14 marca 1936 r.

Sobota: Zacharjasza b.
Wschód słońca: 5.55; zachód 17.37
Niedziela: Longina
Wschód słońca: 5.53; zachód 17.38
Poniedziałek: Cyrjaka
Wschód słońca: 5.51; zachód 17.40

— Przy zaburzeniach w trawieniu, bólach żołądka, zgadze, wymiotach, zawrotach głowy, bólach głowy, ogólnym osłabieniu, niechęci do pracy, naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa pobudza do wypróżnień. Zalec przez lekarzy.

★ **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy „GOŚCIA ŚWIATECZNEGO”.

Województwa centralne

MORDERSTWO CZY SAMOBÓJSTWO?

We wsi Topolice pow. opoczyńskiego znaleziono na podłodze mieszkania trupa Janiny Kozłowskiej z gardłem poderzniętym ostrzem brzytwy. Policja stara się ustalić czy zachodzi wypadek morderstwa czy też samobójstwa?

ZACZADZENIE.

W Białymstoku uległy zaczadzeniu w swym mieszkaniu przy ul. Chmielnej 26-letnia wdowa Adela Benda i jej 7-letnia córeczka Henryka. Gdy sąsiedzi zrana weszli do mieszkania, zastali już matkę i córkę nieżywe.

SKRADŁA KILKADZIESIAT TYSIĘCY ZŁOTYCH

w KWOTACH PO 50 GR. DO 2 ZŁ.

W fabryce drutu i gwoździ w Warszawie na Pradze pracowała od 18 lat kasjerka Józefa Łazowska. Mimo dobrego uposażenia, Łazowska „systematycznie” okradala robotników nie dokładając do kopert z pensjami drobnych kwot od 50 gr do 2 zł.

Każdy robotnik, podchodzący do okienka, podpisywał listę i zabierał kopertę, na której figurowała suma zawartości i gdy reklamował brak, Łazowska zapewniała, że pomyłki z jej strony nie było, lecz chodziło o należyte potrącenia.

Niedawno umarł jeden z robotników, Urbański i kiedy jego rodzinie miano wypłacić z kasy pogrzebowej 500 złotych okazało się, że pieniędzy tych niema.

Dochodzenia ujawniły, że pieniądze zabrała Łazowska, tłumacząc się następnie, że pieniądze pożyczyła na ślub siostry... Wtedy wyszły na jaw stałe nadużycia Łazowskiej, i jak narazie obliczono, straty wynoszą kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Kresy Wschodnie.

SKAZANIE LITEWSKICH WYWROTOWCÓW.

Starosta grodzki w Święcinach skazał 12 działaczy litewskich na karę po 6 miesięcy aresztu za zorganizowanie demonstracyjnego antypaństwowego wiecu w okolicy Czebotorze i Maksymance gminy daukielskiej w dniu 15 sierpnia r. ub.

Wśród skazanych znajdują się trzej studenci uniwersytetu wileńskiego, jedna uczennica gimnazjum litewskiego w Święcinach i niejaki Mudenas, nauczyciel publicznej szkoły powszechnej.

SZCZAWNICKA JÓZEFINA

przyspiesza rekonwalescencję po zapaleniu płucnej

Małopolska.

UMARŁ ZE WZRUSZENIA.

Na stacji kolejowej w Kalinowie pod Samborem, leżącej na linii kolejowej Lwów—Sambor wydarzył się niecodzienny wypadek nagłej śmierci.

Do poczekalni stacyjnej przybył 60-letni rolnik z pobliskiej wsi Tatary Michał Artymowicz, by pożegnać się ze swą, wyjeżdżającą na dłuższy pobyt do Lwowa córką. Artymowicz wzruszył się tak mocno przy pożegnaniu, że po odejściu córki padł nieprzytomny na ziemię. Wezwany lekarz kolejowy stwierdził śmierć wskutek udaru sercowego.

ZASTRZELENIE KLUSOWNIKA.

W lasach Myślenickich woj. krakowskiego dwaj gajowi spotkali klusownika Jana Wojciecha. Aresztowany klusownik usiłował strzelać do gajowych z dubeltówki, na co jeden z gajowych odpowiedział strzałami z rewolweru, kładąc klusownika trupem na miejscu.

Policja aresztowała obu gajowych. Podczas aresztowania tłum, złożony z około 100 osób, usiłował dokonać samosądu na gajowych, został jednak rozpedzony.

Eksplzja bomby

W poniedziałek wieczorem wybuchła w Łodzi przy zbiegu ulicy Noworzeckiej i Kruczej bomba, która ciężko poraniła osobnika, który ją niósł. Urwała mu prawą rękę, rozszarpała brzuch i wypaliła oczy. Znaleziono przy nim kartecz-

kę z nazwiskiem Eugenjusza Pijanowskiego, stąd istnieje przypuszczenie, że denat tak się nazywa. — Został on odwieziony do szpitala w stanie beznadziejnym. Śledztwo trwa.

Kosynierka

W sobotę ubiegłą popołudniu na przedmieściu Płocka Radziwie rozegrała się krwawa tragedia.

Do mieszkania wdowy Łakumy przybył 42-letni Władysław Łakumy, Franciszek Zajęczkowski. W pewnej chwili Zajęczkowski rzucił

się na Nowaka z kosą i zadał mu szereg poważnych ran.

Pokaleczonego Nowaka przewieziono w bardzo ciężkim stanie do szpitala, gdzie walczy on ze śmiercią.

Przyczyną tej krwawej bójki były porachunki osobiste.

Zamach samobójczy i ucieczka z aresztu

Po kilkumiesięcznym pościgu aresztowano w Imielinie na Śląsku niebezpiecznego włamywacza Wilhelm Hornika. Włamywacza osadzono w miejscowym areszcie, gdzie targnął się na życie, przecinając sobie żyły u rąk, w czas jednak spostrzeżono zamach samo-

bójczy i desperata uratowano. W kilka godzin później jednak wiadomiona o zamachu samobójczym rodzina przybyła do aresztu, aby go odwiedzić. Aresztant skorzystał z chwilowej nieuwagi strażników i zbiegł. Pościg nie dał rezultatu.

Zagadkowa śmierć międzynarod. złodzieja

Na terenie gminy Porąbka Uszewska, w pow. brzeskim, znaleziono w stawie zwłoki mężczyzny, przeszycie trzema kulami.

W czasie rozpoznawania zwłok sółtys twierdził kategorycznie, że zabitym mężczyzną jest Franciszek Kargul z Wowkowie ad Brzesko. Franciszek Kargul był międzynarodowym złodziejem, grasującym po całej Europie, który miał na sumieniu wiele zbrodni. On to okradł dyplomata rumuńskiego w wagonie sypialnym przed laty, za co otrzymał 6 lat więzienia. Kargul, w czasie operacji złodziejskiej w Katowicach, w ostatnim czasie obłowił się na kilkanaście tysięcy złotych.

Co do śmierci Kargula zachodzi prawdopodobieństwo, że został on za-

Kto
zdrowie ceni

ma zawsze Aspirinę w zapasie. Aspirina jest obecnie wyrabiana w kraju. Jako znak, że produkcja odbywa się według przepisów fabryki „Bayer” widnieje na opakowaniach i tabletkach krzyż bayerowski, gwarantujący czystość i tożsamość preparatu.

ASPIRINY

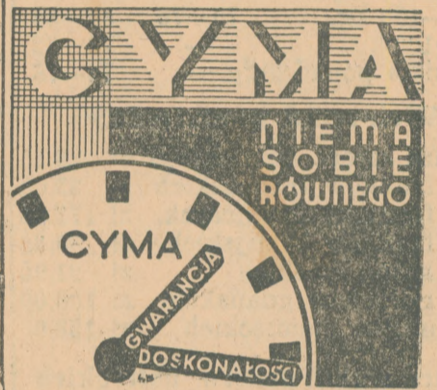
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Cena za 6 tabl. obecnie już tylko 90 gr., za 20 tabl. Zł. 2.25

Awantury antyżydowskie w Wilnie

W poniedziałek wieczorem w Wilnie grupa studentów w liczbie około 70-ciu zatrzymała przejeżdżający autobus, wybiła w nim szyby i ciężko pobiła konduktora Józefa Malata. Konduktor pozostawił autobus i pobił do najbliższego komisariatu, skąd nadbiegło kilku policjantów i rozpedziło studentów łaskami gumowymi. Studentów jednak ponownie zebrali się na ul. Mickiewicza i z okrzykami „bić żydów”, usiłowali demonstrować. Policja ponownie rozpedziła ich, zatrzymując 4-ch, których po wylegitymowaniu zwolniono. W sali ogniska kolejowego w Nowej

Wilejce miała odbyć się zabawa dla dzieci żydowskich. Na krótko przed otwarciem sali w kącie koło pieca znaleziono paczkę obwiązaną sznurkiem. Paczkę rozwinięto w obecności pirotechnika i znaleziono w niej materiał wybuchowy, połączony z mechanizmem zegarowym.

ARESZTOWANIE

100 WYWROTOWCÓW.

Władze w Warszawie otrzymały raport o likwidacji komunistycznej partii zachodniej Białorusi w Białymstoku i okolicy.

Aresztowano tam około 100 osób. Podczas rewizji wykryto duże ilości broni palnej, nagromadzonej przez wywrotowców.

Notowania giełdowe

KRAKÓW, 11. 3. Ceny za 1 kg żywej wagi loco targowica od 2.3—8.3: buhaje I gat. 54—58 gr.; II gat. 48—52 gr.; — woly I gat. 45—54 gr. — krowy I gat. 50—58 gr. II gat. 38—50 gr. — jałowki: I gat. 58—90 gr.; II gat. 53—58 gr.; — Cielęta: I gat. 83—90 gr.; II gat. 67—83 gr.; III gat. 61—67 gr. — nierogaczyna żywej wagi I gat. 85—90 gr.; II gat. 80—85 gr.; III gat. 75—80 gr. — Spęd bydła rogatego 401 sztuk, cieląt 747; nierogaczyny 1.204. Spęd bydła, trzody chlewnej i cieląt duży.

LWÓW, 11. 3. Notowania za 1 kg. żywej wagi wg. Centralnej Targowicy w czasie od 2. 3. — 8. 3. — woly II gat. 55—58 gr.; stadniki I gat. 45—50 gr.; II gat. 40—42 gr. — krowy I gat. 47—50 gr.; II gat. 44—46 gr.; III gat. 30—32 gr.; — jałowki I gat. 55—57 gr.; II gat. 50—53 gr.; — cielęta 50—62 gr.; — świny tuczone 72—80 groszy. Spęd wołów 14 sztuk, stadników 10, krów 168; jałówek 198; cieląt 374.

Skóry.

KRAKÓW, 11. 3. Notowania hurtowe skór surowych za 1 kg. wg. Centrali Targowej w zł.: wołowe 90 gr.; skóry krowie 85 gr.; jałowicze 90 gr.; cielęcę 5.00—7.00 zł. za sztukę.

LWÓW, 11. 3. — Notowania skór surowych według Centralnej Targowicy Miejskiej w zł. za 1 kg: bydłocę 1.00—1.25; cielęcę rzeźniczkę 1.90—2.00; za 1 kg.; końskie za sztukę, duże 12.00—12.50 zł., małe 6.00 zł.

Program radiowy dla wsi

W poniedziałek dnia 16 marca o godz. 12,15: — Gospodarz malorolny z pod Malkini p. Stanisław Sienicki, wygłosi pogadankę opracowaną na podstawie własnych obserwacji z życia wiejskiego p. t. „O najpilniejszych potrzebach i bolączkach wsi”. W pogadance tej prelegent wskaże sposoby zaradcze dla stworzenia znośniejszych warunków życia gospodarza

i jego rodziny, uzupełniona zatem będzie treść niedawno wygłoszonej pogadanki Dr. Marcina Kacprzaka p. t. „Jak tam ze zdrowiem na przedmieściu, od strony praktycznej przez rolnika.

— We wtorek 17 marca o godz. 18,55 Inż. Wacław Tarkowski omówi korespondencję Skrzynki rolniczej.

Bydło i mięso

z dnia 16-go marca 1936 r.

Płacono w złotych za 100 kg. żywej wagi

	Warszawa	Poznań
Woły wytucz.	73	54—56
Woły mięsiste	55—63	46—50
Stadniki wytucz.	73	52—54
Stadniki mięsiste	58—60	46—50
Stadniki mierne	—	34—36
Krowy wytucz.	63	50—56
Krowy mięsiste	53—60	44—48
Krowy mierne	40—42	14—18
Jałówki wytucz.	—	54—56
Cielęta db. odżyw.	60	48—52
Swinie:		
ponad 150 kg.	83—88	—
120—150 kg.	77—82	90—92
100—120 kg.	70—76	84—88
80—100 kg.	—	78—82
mięsiste ponad 80kg.	—	74—76

Wartość pieniędzy:

1 funt szterl. angielskich	zł 26,15
100 franków francuskich	zł 35,00
100 franków szwajcarsk.	zł 173,25
100 franków belgijskich	zł 89,30
100 koron czeskich	zł 21,95
100 guldenów gdańskich	zł 100,00
100 marek niemieckich	zł 138,00

Kurs walut państw bałtyckich

100 litów litewskich	zł 79,00
100 latów łotewskich	zł 121,00
100 koron estońskich	zł 122,50

Radjoprogram z Warszawy

Sobota, 14. III. 6.30 Audycja poranna; 12.03 Dziennik południowy; 12.15 Aktualna pogadanka rolnicza; 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego; 14.30 Koncert Skrzypcowy; 15.00 Pod Mosarzem — epizod; 15.15 Nasz handel morski; 15.20 Przegląd giełdowy; 15.30 Jazz artystyczny; 16.00 Lekcja języka francuskiego; 16.15 Wesola audycja dla dzieci; 16.45 Cała Polska śpiewa; 17.00 Pierwsi polacy podróżnicy w Abisynji — odczyt; 17.15 Nowości z płyty; 17.40 Azalja pontyjska, najpiękniejszy krzew polski — pogadanka; 18.00 Koncert Orkiestry; 18.40 Przegląd wydawnictw; 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Ze wspomnień kinomana; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Obrazki z Polski Współczesnej; 21.00 Audycja dla Polaków z zagranicy; 21.30 Zgoda musi być — lekka audycja z Poznania; 22.00 Koncert wieczorny; 23.05 Muzyka salonowa i taneczna.

Niedziela, dnia 15 marca.

Godz. 9.00 Audycja poranna. 10.05 Transmisja nabożeństwa z Poznania. 12.15 Poranek muzyczny. 13.00 Fragment słuchowiskowy p. t. „W gołębniku”. 14.00 „Dzień z życia Lwa Tolstoj’a”. 14.20 Muzyka salonowa. 15. Godzina rolnika. 16.00 Łamię główki dla dzieci. 16.15 Mozaika muzyczna. 16.55 Aktualna pogadanka gospodarcza. 17.05 1000 taktów muzyki. 17.40 Krakowska migawka regionalna. 18.00 Koncert. 18.55 Teatr Wyobraźni — słuchowisko „Król Edyp”. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.45 Co czytać. 20.00 Koncert solistów. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 Na wesolej lwowskiej fali. 21.30 W murzyńskim ghetto Rio de Janeiro — feljton. 21.45 Wiadomości sportowe. 22.00 Muzyka salonowa.

Poniedziałek, 16 marca.

Godz. 6.30 Audycja poranna. 12.03 Dz. południowy. 12.15 O najpilniejszych potrzebach i bolączkach wsi — pogadanka. 12.25 Koncert. 13.05 Chwilka gospodarstwa domowego. 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.20 Przegląd giełdowy. 15.30 Muzyka salonowa. 16.00 Lekcja języka niemieckiego. 16.15 Piosenki. 16.45 „Futro” — skecz. 17.00 Świat w lusterku — pogadanka. 17.15 Minuta poezji. 17.20 Muzyka. 17.50 Nowiny o wodzie — pogadanka. 18.00 Recital fortepianowy. 18.30 Bajka o Śniegoniu-Białoni — audycja dla dzieci. 18.55 Aktualna pogadanka gospodarcza. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Obrazki z Polski współczesnej. 21.00 Wiązanka melodyj filmowych. 21.30 Znaczenie Kasprowicza — Wieczór literacki. 22.00

Koncert Symfoniczny. 23.05 Muzyka taneczna.

Ostrzeżenie dla pow. Stopnica

Ostrzegamy ogół Kół Stronnictwa Ludowego i działaczy powiatu stopnickiego przed Tań. Twardowski, zamieszkałym czasowo w Ługach, podającym się fałszywie za działacza Stronnictwa Ludowego. Pan ten, podający się za działacza, nie jest członkiem Stronnictwa Ludowego i nadużywa tylko zaufanie innych. Podobnie należy zachować dużą ostrożność, bo prowokatorów w tym powiecie kreci się niemiara.

Za Zarząd Wojewódzki S. L.
(—) Dr. Jan Jaworski.

DLA OSZCZĘDNEJ PANI DOMU. DOBRA RADA

Szybkie przyrządzenie buljonu sprawia niejednej pani domu kłopot, jeżeli niema pod ręką potrzebnych dodatków, a czasu jest mało. Dlatego też należy mieć w kuchni stały zapas kostek buljonowych Knorr. Przez użycie kostek buljonowych Knorr

można w ułamku minuty sporządzić nadzwyczaj smaczny buljon. Kostki należy tylko zalać wrzącą wodą i buljon można już podawać na stół. Przez dodanie grzanek, jajka, tłuszcza lub masła polepszy się jego smak. Doświadzone panie domu używają też kostek buljonowych Knorr do polepszenia sosów, jarzyn i sałatek lub jako przyprawę do naturalnych rosółów. Smak tych kostek osiąga się z najlepszych surowców, karceni i wyciągów jarzynowych i właśnie przez to zdobyły sobie kostki buljonowe Knorr uznanie konsumentów. 3 kostki w poręcznym opakowaniu kosztują tylko 20 groszy. Prosimy już jutro spróbować.

Sprawy organizacyjne Stron. Ludowego

Pow. SIEDLCE: Zjazd Powiatowy Stron. Lud. odbędzie się dnia 29 marca br. Zgłaszać się do Sekretariatu w Siedleach, ul. Piłsudskiego 55. Przypominamy, by Zarządy Kół S. L. zebrały składki za bieżący rok, gdyż w myśl statutu stracą prawo głosu na Zjeździe.

Zarząd Powiatowy.

Zrób tę zadziwiającą próbę „Zgryzienia” Twego Pudru do Twarzy

Miliony kobiet zdumia i zaskoczyła ta oto niezwykła próba. Wiadomo, że grubo—ziarnisty puder do twarzy wywołuje bardzo często wagner. Wiele pudrów z wyglądu i dotyku cienkich i gładkich, zawiera jednak ostre, ziarniste cząstki. Nie można ich dojrzeć, ale można wyczuć zębami. Należy najwyczajniej wziąć szczyptę pudru i spróbować zgryźć przednimi zębami. O ile jest w nim ślad „ziarnistości” poczuje to Pani momentalnie, jak wyczułaby Pani piasek w jedzeniu. Teraz proszę zrobić tę samą próbę z Pudrem Tokalon, „eterycznym” pudrem, spreparowanym według oryginalnego francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Pudru Tokalon. Sporządzony jest, on nowym sposobem, który czyni puder dziesięciokrotnie cieńszym i lżejszym niż kiedykolwiek to zostało osiągnięte. Tylko puder utrzymujący się w powietrzu jest zużytkowany. Jest on tak niezwykle cienki i lekki, że wyklucza zawartość wszelkich ziarnistych cząstek, które mogłyby podrażnić delikatne pory skóry. Strzeż się szkody, jaką może wyrządzić ziarnisty puder! Stosując Puder Tokalon, jedyny „eteryczny” puder, jest Pani absolutnie bezpieczna. Wobec tego, że zawiera Piankę Kremową, trzyma się cały dzień. Niema już błyszczących nosów! Niema potrzeby ustawicznego pudrowania się!

!! Każdy otrzyma nagrodę !!

kto nadesłane dobre rozwiązanie

areibznetejesisotk

Za dobre rozwiązanie wymienionego wyżej przysłowia przeznaczylismy celem zdobycia klienteli następujące nagrody:

1. Nagroda	Aparat radiowy 4-lampowy	7-9	Nagroda	Kapy na łóżka
2. „	zł 100.- gotówka	10	„	Dywaniki ścienne
3. „	Rower męski	11-15	„	Zegariki męskie
4. „	Patefon	16-25	„	Obrazy olejne
5. „	Aparat fotograficzny	26-45	„	Artystyczne rzeźby z drzewa
6. „	Mandolina włoska	46-60	„	Kasety toaletowe

Prócz tego wiele innych nagród oraz wielka ilość nagród pocieszenia. Rozdzielanie nagród odbędzie się pod nadzorem notariusza w terminie o którym zawiadomi się na piśmie. Nieznaczna opłata pocztowa przesyłki na koszt odbiorcy. Rozwiązanie należy przesłać jaknajprędzej załączając ew. znaczek na odpowiad. którą się w każdym razie otrzymuje. Adresować: Dom Wysyłkowy „Niespodzianka”, Kraków, Krowoderska 66/17.

PROSZKI „MIGRENO-NERVOSIN”
Kogutek
ZASTOSOWANIE:
GRYPA. PRZEZIĘBIENIE. BÓLE GŁOWY. ZĘBÓW i t.p.
ZADAJĄC ORYGINALNYCH PROSZKÓW ZM. FABR. Z. „KOGUTKIEM”
PATRZCIE JAKIE PROSZKI WAM DAJĄ
GDYŻ SA JUŻ NAŚLADOWNICTWA.
ORYGINALNE PROSZKI „MIGRENO-NERVOSIN” Z KOGUTKIEM
SA TYLKO JEDNE
I ZAWSZE Z RYSUNKIEM KOGUTKA
PROSZKI „MIGRENO-NERVOSIN” SA TEŻ I W TABLETKACH.

Zamów i będziesz zadowolony.

Automat—5-tio mm. Wyrzucający sam gilzy po każdym wystrzale do celu metalowymi kulkami lub srebrem do pęta. Zapewnia bezpieczeństwo osobiste, w domu i podróży. cena zł 4 95. 2 sztuki 9 60. Pozwolenie policji niepotrzebne. Automat 8-mio strzałowy zł. 18.— w/g rys 26.— 10 sztuk nab. met. zł 3 65. Wysyłamy na listowne zamówienie. Płaci się przy odbiorze. Adresować: 15 Jakubiński, Warszawa, Leszno 60 g.

Potrzebny

na majątek od 1. 4. 36 r młodszy silny, żonaty kowal z własnymi narzędziami moził. z tokarnią. Zgłoszenia z uwierzytelnionymi odpisami świadectw nadsyłać należy do Zarządu Majętności Leśna Jania pow. Starogard, Po.norze. (30)

OSADY

z parcelacji majątku Niewieścin bardzo dogodnie warunki kupa, długoletnie spłaty dobre ziemie i t. k., częścicowo z obsiewami bardzo dobra komunikacja szkoła i kościół w miejscu sprzedaży J. Wiśniewski zarządca masy upadłego wój

zgłoszenia: Biuro sprzedaży gruntów maj Niewieścin p. Zbrachlin pow. Świecie/W stacja kol Pruszez

Gospodarstwo na piaskach

Oprac. Stanisław Sienicki
60 stron druku.

Cena wraz z przesyłką Zł. 2,30.

Przesyłkę uskuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym na konto nasze w P. K. O. Poznań, nr. 200 420

Zamówienia przesyłać należy:

Zakł. Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO w Grudziądzu.

Poroski od BÓLU GŁOWY dla domowych i w małym fabrycznym KOWALSKINA
FABR. CHEM. FARM. AP. KOWALSKI WARSZAWA

Stara, głucha pani: Tu macie parę groszy; z muzyki sobie ucie nie robie ale śpiew był piękny...